

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА

для студентів

рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

вибіркова навчальна дисципліна

Київ – 2026

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>3380/26</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти <u>Григорук</u>	
(підпис)	(прізвище, ініціали)
« 15 » <u>січня</u>	20 <u>26</u> р.

Розробник:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 14.01.2026 р. № 1

Завідувач кафедри

В.В. ЛОЙКО

Робочу програму перевірено

14.01.2026 р.

Заступник директора/декана

О.О. КАЗАК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»___ 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредити / 120 годин	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Залік		
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	залік	

Мета дисципліни формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємства (організації) в умовах розвитку циркулярної моделі економіки.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформуванню у студентів розуміння основних економічних понять і термінів в сфері циркулярної економіки;
- сформуванню здатності самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати різні види напрямів розвитку циркулярної економіки;
- закріпленню комплекс економічних знань і засвоєння досягнень теорії і практики економічного управління підприємством на принципах розвитку циркулярної економіки.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- категоріальний апарат циркулярної економіки;
- нормативно-законодавчу базу України, яка регулює економічну діяльність в цілому і економічну діяльність на принципах циркулярної економіки зокрема;
- економічні основи функціонування підприємств в умовах циркулярної економіки;
- методи формування та оцінки ефективності функціонування капіталу підприємства (інтелектуального, основного, оборотного) в умовах циркулярної економіки;
- методичку формування витрат і результатів господарської діяльності підприємства в умовах циркулярної економіки;

- способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне господарювання в умовах циркулярної економіки
- шляхи та способи економії всіх видів ресурсів, що є характерним для циркулярної економіки;

вміти:

- застосувати отримані знання в практичній діяльності роботи економіста;
- застосувати отримані знання для проведення аналітичних розрахунків;
- застосувати отримані знання при складанні бізнес-планів розвитку підприємства в умовах циркулярної економіки.

Програмні компетентності:

- здатність застосовувати знання з циркулярної економіки для ведення підприємницької діяльності;
- уміння формувати та інтерпретувати економічну інформацію для прийняття управлінських рішень;
- навички практичного застосування отриманих знань для складання бізнес-планів;
- уміння користуватися сучасними інформаційними системами та програмними продуктами для автоматизації економічних розрахунків.

Програмні результати навчання:

- використовувати економічну інформацію обліку для прийняття ефективних управлінських рішень;
- застосовувати сучасне програмне забезпечення для ведення розрахунків економічних обліку та складання звітності
- застосовувати отримані знання при складанні бізнес-планів впровадження інновацій або розвитку суб'єкта господарювання в умовах циркулярної економіки.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний к	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти циркулярної економіки							
Тема 1. Поняття та принципи циркулярної економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 2. Порівняння лінійної та циркулярної моделей економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 3. Характеристика технологій циркулярної економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 4. Циркулярна економіка як альтернативна модель досягнення цілей сталого розвитку.	8	2	-	2	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	34	8	-	8	-	2	16
Змістовий модуль 2. Принципи циркулярної економіки у розвитку міст							
Тема 5. Поводження з відходами в Україні та перспективи розвитку технологій циркулярної економіки в місті Києві.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 6. Досвід країн та міст Європи в переході до циркулярної моделі економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 7. Прояв тенденцій зеленої економіки в містах Європи і України.	8	2	-	2	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	-	6	-	2	12
Змістовий модуль 3. Інструменти циркулярної економіки							
Тема 8. Новітні тенденції у використанні інструментів циркулярної економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 9. Процес діджиталізації та його вплив на розвиток циркулярної економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 10. Інструменти та механізми реалізації циркулярної економіки в контексті сталого розвитку.	8	2	-	2	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	-	6	-	2	12
Змістовий модуль 4. Енергетичний криза та зміна поведінки у споживанні							
Тема 11. Динаміка видобутку корисних копалин в світі та в Україні.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 12. Розвиток альтернативних джерел енергії.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 13. Зміни в споживацькій поведінці в умовах циркулярної економіки.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 14. Шляхи побудови стійкого суспільства в умовах розвитку циркулярної економіки.	8	2	-	2	-	-	4

Модульний контроль	2							
Разом	34	8		8		2	16	
Залік	2	-	-	-	-	-	-	-
Усього	120	28	-	28	-	8	56	

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти циркулярної економіки

Тема 1. Поняття та принципи циркулярної економіки.

Сутність поняття «циркулярна економіка». Основні принципи циркулярної економіки. Циркулярний підхід, заснований на принципі 3-R: reduce (скорочення обсягів використання ресурсів), reuse (максимально ефективно використання продуктів), recycle (відновлення побічних продуктів й відходів для подальшого використання в економіці). Інноваційні бізнес-моделі циркулярної економіки. Еволюційний розвиток циркулярної економіки. Дослідження Римського клубу.

Тема 2. Порівняння лінійної та циркулярної моделей економіки.

Характеристика сучасної лінійної моделі економіки: переваги та недоліки. Необхідність та умови переходу до циркулярної моделі економіки. Пришвидшення темпів використанні невідновлювальних ресурсів. «Ресурсний слід» в залежності від рівня доходу країн. Динаміка темпів світового видобутку ресурсів. Сучасні соціальні потреби людства та обсяг ресурсів, який використовується для їх задоволення. Два основні принципові підходи до поняття «циркулярна економіка»: ресурсно-орієнтований підхід (Генг, Хуан, Гейсдорфер, Зінк) та економіко-орієнтований (Баштейн, Хайслоп та Хілл, Інгебрайтсен та Якобсен). Домінування лінійної моделі економіки на сучасному етапі розвитку людства.

Тема 3. Характеристика технологій циркулярної економіки.

Поняття технологій циркулярної економіки. Поєднання понять «технології» та «циркулярна економіка». Класифікація технологій циркулярної економіки: технології, які націлені на переробку вже накопичених промислових та побутових відходів, технології, які націлені на зменшення токсичного навантаження на навколишнє середовище та технології еко-дизайну.

Високоєфективні технології. Інформаційні та комунікативні технології (ІКТ). Зростання користувачів мережею Інтернет. Наслідки запровадження високоєфективних технологій. Маловідходні і безвідходні ресурсо- та енергозберігаючих технології.

Тема 4. Циркулярна економіка як альтернативна модель досягнення цілей сталого розвитку.

Саміт ООН зі сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. Підсумковий документ Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», який затвердив 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР) (15.09.2017 р.). Цілі сталого розвитку: 1- подолання бідності, 2- подолання

голоду, 3 – міцне здоров'я та благополуччя, 4 – якісна освіта, 5 – гендерна рівність, 6 – чиста вода та належні санітарні умови, 7 – доступна та чиста енергія, 8 – гідна праця та економічне зростання, 9 – промисловість, інновації та інфраструктура, 10 – скорочення нерівності, 11 – сталий розвиток міст та спільнот, 12 – відповідальне споживання та виробництво, 13 – пом'якшення наслідків зміни клімату, 14 – збереження морських ресурсів, 15 – захист екосистем суші, 16 – мир, справедливість та сильні інститути, 17 – партнерство заради стійкого розвитку.

Змістовий модуль 2. Принципи циркулярної економіки у розвитку міст

Тема 5. Поводження з відходами в Україні та перспективи розвитку технологій циркулярної економіки в місті Києві.

Поводження з побутовими відходами в Україні. Тенденція накопичення на території України відходів у поверхневих сховищах. Способи утилізації або спалювання побутових відходів. Технології переробки побутових відходів. Темпи руйнування сміття у навколишньому середовищі. Впровадження системи роздільного збору, сортування й сепарації сміття і систему вторинної переробки твердих побутових відходів. Існуючий стан сфери поводження з побутовими відходами в м. Києві. Будівництво сміттєпереробних заводів.

Промислові відходи темпи накопичення та переробки на території України. Утилізація відходів I та II класу небезпеки.

Тема 6. Досвід країн та міст Європи в переході до циркулярної моделі економіки.

Особливості реалізації концепції циркулярної економіки в різних країнах Європи. Німеччина: матеріальні потоки. Нідерланди: інновації, бізнес-моделі. Фінляндія: дорожня карта переходу до циркулярної економіки. Шотландія: клуб Circular Economy 100 (CE100). Великобританія, Франція: інвестиції, інновації.

Фінансування програм і проєктів з циркулярної економіки в європейських країнах. Європейський інвестиційний банк. Європейський фонд стратегічних інвестицій (ЕФСІ). «InnovFin – EU Finance for Innovators». Invitalia в Італії. Нідерландське агентство підприємництва. Tekes в Фінляндії. «SITRA».

Моніторинг прогресу циркулярної економіки на рівні ЄС на національному рівні. Обсяг вироблення та переробки побутових відходів в окремих країнах Європи. Всесвітній економічний форум «Масштаб 360 ° Playbook».

Досвід окремих міст Європи щодо впровадження принципів циркулярної економіки. Система ЄС PEF OEF - порівнянне та перевірене вимірювання екологічного сліду продукту та організації (Екологічний слід продукту - PEF, Екологічний слід організації - OEF).

Тема 7. Прояв тенденцій зеленої економіки в містах Європи та України.

Тенденція «urban mining» в містах Європи. Проблема утилізації та переробки пластику. Утилізація та переробка паперу. Утилізація та переробка одягу та взуття. Утилізація та переробка електронних гаджетів. Утилізація та

переробка ламп та батарейок. Поводження с іншими відходами в межах міст Європи. Вирішення екологічних проблем міст Європи. Зміни в інфраструктурі міст. Пластикові дороги в Нідерландах.

Прояв тенденцій циркулярної економіки в містах України. Реформа управління відходами. «Зелена логістика» та інфраструктура.

Змістовий модуль 3. Інструменти циркулярної економіки

Тема 8. Новітні тенденції у використанні інструментів циркулярної економіки.

Новітні способи та технології виробництва товарів та послуг та способи контролю виробничої сфери. Новітні принципи, які закладаються при розробці товарів та способів виробництва в умовах циркулярної економіки. Нормативні акти, що підтримують екодизайн, розширену відповідальність виробника, прозорість продукції (паспорт товару, екологічну декларацію). Екологічні державні закупівлі. Оподаткування невідновлюваних ресурсів. Економічні стимули щодо використання принципів циркулярної економіки у виробництві та споживанні. Економіка спільного користування та спільна економіка: C2C (споживач -споживач); P2P (peer-to-peer).

Тема 9. Процес діджиталізації та його вплив на розвиток циркулярної економіки.

Діджиталізація економіки: сутність поняття, переваги, недоліки, стан та ризики впровадження в умовах циркулярної економіки. Розвиток діджиталізації в українській економіці. Світовий досвід діджиталізації в умовах розвитку циркулярної економіки. Діджиталізація в освіті та формування нових знань населення. Діджиталізація в економіці як напрям детінізації економіки України. Тенденції діджиталізації у глобальному вимірі. Розвиток діджиталізації бізнесу. Діджиталізація як фактор професійного розвитку. Розвиток діджиталізації в умовах обмежень.

Тема 10. Інструменти та механізми реалізації циркулярної економіки в контексті сталого розвитку.

Нові бізнес-моделі, пов'язані з колективним споживанням. Потенційні інструменти економічної політики, які можуть підтримати перехід до циркулярної економіки. Механізми управління підприємницькими ризиками в умовах циркулярної економіки. Нові бізнес-моделі: ексабайтова економіка, економіка добробуту, вуглецево-нейтральна економіка, економіка біоросту, економіка вражень, циркулярна економіка.

Змістовий модуль 4. Енергетичний криза та зміна поведінки у споживанні

Тема 11. Динаміка видобутку корисних копалин в світі та в Україні.

Характеристика корисних копалин, які застосовуються для виробництва енергії в світі. Динаміка видобутку корисних копалин, тенденції змін. Способи видобутку корисних копалин. Утворення відходів при різних способах

видобутку корисних копалин. Динаміка споживання корисних копалин в економіці різних країн та в Україні.

Тема 12. Розвиток альтернативних джерел енергії.

Застосування енергії сонця, вітру, води при створенні джерел енергії. Розробка та впровадження альтернативних джерел енергії. Досвід європейських країн у застосуванні альтернативних джерел енергії в містах. Інновацій при розробці альтернативних джерел енергії. Джерела фінансування проєктів по розробці та впровадженню альтернативних джерел енергії.

Тема 13. Зміни в споживацькій поведінці в умовах циркулярної економіки.

Навчання принципам циркулярної економіки: зміни в освітній діяльності. Стимулювання змін у поведінці споживачів через розвиток інноваційних товарів і послуг. Суспільне використання побутових речей. Розвиток ринку повторного використання речей. Зміна у поведінці споживачів при поводженні з різними побутовими відходами.

Тема 14. Шляхи побудови стійкого суспільства в умовах розвитку циркулярної економіки.

Взаємозв'язок економічної стійкості та добробуту життя населення. Енергетична свідомість. Екологія. Стратегія країн ЄС “Від ферми до виделки”, метою якої є перетворення продовольчої системи ЄС на глобальний стандарт стійкості. Знання та навички населення щодо впровадження принципів циркулярної економіки в життя. Зміна якісних показників життя населення в умовах циркулярної економіки: їжа, вода, житло, побутові пристрої, одяг, взуття. Задоволення соціальних потреб населення в умовах циркулярної економіки. Сприяння економічному успіху. Ініціатива світового банку. Стійкі міста і громади. Ідеї для розвитку «зелених міст» в Україні.

Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	4	4
2	Відвідування практичних занять	1	4	4	3	3	3	3	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	3	15	4	20
4	Робота на практичних заняттях	10	4	40	3	30	3	30	4	40

5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				93		76		76		93
Максимальна кількість балів						338				
Розрахунок коефіцієнта:						338 / 100 = 3,38				

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.			
1	Тема 1. Поняття та принципи циркулярної економіки.	4	5
2	Тема 2. Порівняння лінійної та циркулярної моделей економіки.	4	5
3	Тема 3. Характеристика технологій циркулярної економіки.	4	5
4	Тема 4. Циркулярна економіка як альтернативна модель досягнення цілей сталого розвитку.	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Принципи циркулярної економіки у розвитку міст			
5	Тема 5. Поводження з відходами в Україні та перспективи розвитку технологій циркулярної економіки в місті Києві.	4	5
6	Тема 6. Досвід країн та міст Європи в переході до циркулярної моделі економіки.	4	5
7	Тема 7. Прояв тенденцій зеленої економіки в містах Європи і України.	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Інструменти циркулярної економіки			
8	Тема 8. Новітні тенденції у використанні інструментів циркулярної економіки.	4	5
9	Тема 9. Процес діджиталізації та його вплив на розвиток циркулярної економіки.	4	5
10	Тема 10. Інструменти та механізми реалізації циркулярної економіки в контексті сталого розвитку.	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Енергетичний криза та зміна поведінки у споживанні			
11	Тема 11. Динаміка видобутку корисних копалин в світі та в Україні.	4	5
12	Тема 12. Розвиток альтернативних джерел енергії.	4	5
13	Тема 13. Зміни в споживацькій поведінці в умовах циркулярної економіки.	4	5
14	Тема 14. Шляхи побудови стійкого суспільства в умовах розвитку циркулярної економіки.	4	5
Разом		56	70

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

5 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання питання. Немає помилок у відповідях на питання.

4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 1 помилку у відповідях на питання.

3 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 2 помилки у відповідях на питання.

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 3 помилки у відповідях на питання.

1 бал – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 4 помилки у відповідях на питання.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання семінарських занять:

5-10 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

1-5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в модульному середовищі у вигляді виконання тестових завдань за темами модуля.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу - 25.

Модульна контрольна робота при дистанційній формі навчання складається з 25 тестів.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Якщо в модулі 4 теми:

Тема перша - 6 тестів;

Тема друга - 6 тестів;

Тема третя – 6 тестів;

Тема четверта – 7 тестів.

Якщо в модулі 3 теми:

Тема перша - 9 тестів;

Тема друга - 8 тестів;

Тема третя - 8 тестів;

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально.

При тестуванні он-лайн оцінки обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

При виконанні модульної контрольної роботи необхідно слідкувати за терміном виконання та за часовим обмеженням.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
1	Теми 1,2,3,4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
2	Теми 5,6,7 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
3	Теми 8,9,10 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
4	Теми 11,12,13,14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – залік. Виставляється на останньому занятті за кількістю набраних в семестрі рейтингових балів (в межах 100).

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год., підсумковий контроль – залік.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Теоретичні аспекти циркулярної економіки		Інструменти циркулярної економіки	Енергетичний криза та зміна поведінки у споживанні
Теми лекцій	Тема 1. Поняття та принципи циркулярної економіки. Тема 2. Порівняння лінійної та циркулярної моделей економіки. Тема 3. Характеристика технологій циркулярної економіки. Тема 4. Циркулярна економіка як альтернативна модель досягнення цілей розвитку України та перспективи розвитку економіки в Україні. Тема 5. Поводження з відходами в Україні та перспективи розвитку економіки в Україні. Тема 6. Досвід країн та міст Європи в розвитку циркулярної економіки. Тема 7. Прояв тенденцій зеленої економіки в містах Європи і України.		Тема 8. Новітні тенденції у використанні інструментів циркулярної економіки. Тема 9. Процес діджиталізації та його вплив на розвиток циркулярної економіки. Тема 10. Інструменти та механізми реалізації циркулярної економіки в контексті сталого розвитку.	Тема 11. Динаміка видобутку корисних копалин в світі та в Україні. Тема 12. Розвиток альтернативних джерел енергії. Тема 13. Зміни в споживачській поведінці в Україні. Тема 14. Шляхи побудови стійкого суспільства.
Теми практичних занять	Тема 1. Поняття та принципи циркулярної економіки. Тема 2. Порівняння лінійної та циркулярної моделей економіки. Тема 3. Характеристика технологій циркулярної економіки. Тема 4. Циркулярна економіка як альтернативна модель досягнення цілей розвитку України та перспективи розвитку економіки в Україні. Тема 5. Поводження з відходами в Україні та перспективи розвитку економіки в Україні. Тема 6. Досвід країн та міст Європи в розвитку циркулярної економіки. Тема 7. Прояв тенденцій зеленої економіки в містах Європи і України.		Тема 8. Новітні тенденції у використанні інструментів циркулярної економіки. Тема 9. Процес діджиталізації та його вплив на розвиток циркулярної економіки. Тема 10. Інструменти та механізми реалізації циркулярної економіки в контексті сталого розвитку.	Тема 11. Динаміка видобутку корисних копалин в світі та в Україні. Тема 12. Розвиток альтернативних джерел енергії. Тема 13. Зміни в споживачській поведінці в Україні. Тема 14. Шляхи побудови стійкого суспільства.
Самостійна робота	20 балів		15 балів	20 балів
Поточний контроль	МК – 25 балів		МК – 25 балів	МК – 25 балів
Разом 338, коефіцієнт: $338 / 100 = 3,38$				
Загалом – 100 балів				

Рекомендовані джерела

Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа), електронним навчальним курсом.

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації;
- навчальні посібники;
- робоча програма навчальної дисципліни;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- електронний навчальний курс «Циркулярна економіка» (<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=27245>).

Рекомендована література

Основна (базова)

1. Цілі сталого розвитку України 2016-2030. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
2. Підвищення конкурентоспроможності ЄС: циркулярна економіка: монографія / за ред. О.Є. Кузьміна, О.Г. Мельник, Н.І. Горбаль. – Львів: Міські інформаційні системи, 2021. – 190 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/pages/16673/monografiyalvivskapolitekhnika.pdf>
3. Circular Economy and Benefits for Society. Research Report at the request of the Roman Club with the support of the MAVA Foundation. URL: <http://www.clubofrome.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/The-Circular-Economy-CoR-UA-2.pdf>
4. Циркулярна економіка: як новий спосіб господарювання в умовах цифрової трансформації. Колективна монографія. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.е.н., доц. Квасній Л.Г. Трускавець: ПОСВІТ, 2021, 124 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1103/%D0%A6%D0%98%D0%A0%D0%9A%D0%A3%D0%9B.%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD.-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Додаткова

1. Лойко В.В., Лойко Д.М. Поводження с пластиковими відходами в Україні та європейських країнах в контексті розвитку циркулярної економіки. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2025. № 1 (15). С. 473 – 481. DOI: <http://doi.org/10.32750/2025-0142>
2. Loiko V., Bobrov Ye., Bratko M., Voitseshchuk A., Maliar S. (2021). Waste management and prospects for the development of circular economy

technologies. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, 5 (40), 609 - 619. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.245255>

3. Cirkular Economy. *Polish Circular Hotspot*. URL: <http://circularhotspot.pl/pl/gospodarka-obiegu-zamknietego>

4. Війкман А., Сконберг К. Циркулярна економіка та переваги для суспільства. Явні переможці в області робочих місць та клімату в економіці, заснованій на відновлюваній енергії та ресурсоефективності. *Дослідження стосовно Чеської Республіки та Польщі*. URL: http://www.clubofrome.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/The-Circular-Economy-CoR_UA-2.pdf

5. Vovk, V., Taşdöken, Ö., Bölük, G., Stratan, A., & Polcyn, J. (2025). Circular Economy in the European Union: A Prisma-Based Systematic Review and Meta-Synthesis. *Sustainability*, 17(3), 1282. DOI <https://doi.org/10.3390/su17031282>

6. Dovgal, O., Borko, T., Miroshkina, N., Surina, H., & Konoplianyk, D. (2024). Circular economy as an imperative for sustainable development. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics"*, 11(1), 19-28. DOI: <https://doi.org/10.52566/msu-econ1.2024.19>

7. Nikishyna, O., Bondarenko, S., Zybarena, O., Verbivska, O., Zerkina, O., & Chebotarova, N. (2024). A circular ecosystem for the implementation of sustainable development goals based on extended producer responsibility. *Multidisciplinary Science Journal*. DOI: <https://doi.org/10.31893/multiscience.2025071>

8. Polyanska, A., Tsikhon, D., Verbovska, L., Dudek, M., Sala, D., & Martynets, V. (2022). Formation of waste management skills in modern conditions: example of Ukraine. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, 4 (45), 322 – 334. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.45.2022.3814>

9. Трещов М.М. Циркулярна трансформація: реформування управління відходами в умовах євроінтеграції та відновлення України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2025. № 15. URL: https://reicst.com.ua/pmtl/issue/view/issue_16_2025 DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-12>

10. Пілат О.В., Зубко В.В. Законодавче забезпечення поводження з відходами: європейський досвід і шляхи його імплементації в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 3. Част. 2. С. 33-38. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.2.4>

11. Кречик А.С., Кривець О.В., Савчук О.О. Правове регулювання обмеження використання одноразових пластикових виробів у Європейському Союзі. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія: право. 2024. Вип. 85. Част. 2. С. 162-167. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.23>

12. Кузнецова О. О., Корнієнко І. М., Ястремська Л. С. Управління відходами упаковки в державах-членах ЄС та Україні в контексті принципів циркулярної економіки. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/421/11258/23468-1?inline=1> DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-390-3-13>

13. Василенко О.М. Екологічно ефективна переробка полімерів: приклад Recycle Hub у Румунії. *Екологічні науки*. 2025. № 1 (58). С. 296 – 299. DOI <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2025.eco.1-58.48>

14. Хілуха О. Моделі циркулярної економіки в контексті сталого розвитку. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 3. С. 14 -21.

15. Глущенко А.М. Аналіз бар'єрів та передумов для впровадження циркулярної економіки в Україні. *Економіка і регіон*. 2025. № 1 (96). С. 22 – 30. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2025.1\(96\).3743](https://doi.org/10.26906/EiR.2025.1(96).3743)

Інформаційні джерела:

1. Про управління відходами. Закон України 2320-ІХ у редакції від 15.11.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р: станом на 17 верес. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-p#Text>

2. Про затвердження Порядку ведення державного обліку відходів та подання звітності та Типової форми обліку відходів: Наказ М-ва зах. довкілля та природ. ресурсів України від 26.11.2024 № 1534: станом на 25 лют. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-25#Text>

3. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI: станом на 1 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

4. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF#Text>

5. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

6. European Parliament and Council Directive 94/62/EC of 20 December 1994 on Packaging and Packaging Waste. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:31994L0062> Plastic Strategy. URL: https://environment.ec.europa.eu/strategy/plastics-strategy_en

7. Directive (EU) 2019/904 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on the reduction of the impact of certain plastic products on the environment. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj> On Waste Management. Law of Ukraine 2320-ІХ as amended on 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>

8. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.

9. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

11. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org>.